

Darica Majer Leban
POŠTAR KUŽEK LUŽEK

Liki

ZRAKEC (samo pripovedovalec ali pa lik)

KUŽEK LUŽEK

DEDEK MIRKO

VEVERIČKA MARIČKA

LISICA MICA

ZAJČEK ZMAJČEK

ČEBELA BEČELA

SRAKA SRAKA

SOVICA UHICA

STRIČEK SIMON (samo glas)

Opombe avtorja

Besedilo odpira vprašanje medsebojne pomoči, spodbuja k dialogu, spodbuja interakcijo s publiko.

Povzetek

Ko dedek Mirko zboli, Kužek Lužek kot poštar odnese časopis stričku Simonu, ki živi v gozdu. Na poti do njega sreča več gozdnih živali, doživi nevihto in pade v past. Vse se srečno razreši, ko skupnost pomaga posamezniku.

© Darica Majer Leban

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorice je prepovedana

Starostna stopnja

3+

1. slika

PRED DEDKOVO HIŠKO (*levo dedkova hiška, desno bolj v ozadju jasa*)

Glasba

ZRAKEC song 1

***Kužek Lužek je junak,
da nihče mu ni enak.
Hitro teče in beži,
sem in tja še lužico spusti.
Hi-hi, hi-hi, hi-hi!***

**DEDEK
KUŽEK LUŽEK
ZRAKEC:**

*sedi pred hiško
skače naokoli*

Pozdravljeni, otroci! Jaz sem Zrakec, vse vidim, vse slišim, vse vem, vse povem. Danes vam bom povedal zgodbo o pasjem poštarju. Tole sta dedek Mirko in kužek Lužek. Zelo sta navezana drug na drugega. Ko zazvoni poštar, ki se s kolesom pelje mimo hiše, Lužek brž steče po časopis in ga dá dedku Mirku.

DEDEK :

Hvala, Lužek, hvala. *séde* Tako, kužek Lužek, ti pa kar lezi in si odpočij. Potem jo mahneva k stričku Simonu v gozd. Saj veš, da si on ne more kupiti časopisa, ker je prestar in prebetežen, da bi hodil v mesto.

ZRAKEC:

Ko kužek Lužek to sliši, se vsakokrat razveseli, poskoči in začne mahati z repkom.

DEDEK:

Tako, prebral sem časopis, zdaj ga preberi pa še ti. Táčas vzamem palico, slastno jabolko za malico, poveznem še klobuk na glavo in jo mahneva v naravo.

**DEDEK
KUŽEK
KUŽEK:**

*gre v hišo
bere časopis, obrača strani, voha*
Vse prevoham, da izvem, kaj po svetu se godi, a kaj vidim: same čičke, čačke; to ni časopis, to je pravi čačkopis.

DEDEK: *jezno spravi časopis*
No, pa pojdiva Lužek.

2. slika
GOZDNA JASA *(Jasa, skrajno desno prag Simonove koč, dedkova hiška bolj levo v ozadju)*

Glasba
ZRAKEC: V gozdu se vedno ustavita na gozdni jasi, kjer počiva kakšna žival. Tako sta včeraj najprej srečala zajčka, ki je dirjal mimo njiju, nato lisičko, nakar še čebelico.

DEDEK: Tega zajčka pa poznam,
to je zajček Zmajček,
vsega se boji,
le da listje zašumi,
že se skrije al' zbeži.

KUŽEK: Poglej, poglej, lisica ga lovi, zato jo je tako ucvrl mimo naju. Ali je lisica huda žival, dedek Mirko?

DEDEK: Večje od lisice Mice ni tatice.
To vedo vse ptice,
zato pred njo zbežijo,
v vrh drevesa poletijo,
od daleč le se ji smeji.

KUŽEK: Ubogi zajček, bojim se zanj. Teci, zajček Zmajček, teci. Otroci, *se obrne k publiki* pomagajmo mu, da ji bo ušel. Na glas recimo trikrat 'teci': *glasno, zraven kaže s prstom ena, dva, tri* Teci, teci, teci!

DEDEK: Nič se ne bojte, saj urne ima nogé.

KUŽEK: Dedek, hov, hov, kaj je pa tole, kar po zraku leta?

DEDEK: Saj čebelico poznaš.
To je čebela Bečela,
pridna kakor mravljica;
cvetni prah nabira,
ga v satovje zbira,
da med nastane
za vse zbrane –
za čebelji zarod,
za otroke sladkosnede - *kaže s prstom na otroke*
-
in za ... za ...? Otroci, pomagajte mi najti rimo!
Za otroke sladkosnede in za ... med...ve ... de,
tako je.

KUŽEK: *se hahlja*
ŽIVALI
ŽIVALI song 2
Za sladkosnede medvede, ha, ha.
plešejo in pojejo na gozdni jasi
Me živali plešemo,
plešemo in pojemo,
pojemo in migamo,
me rade se posmejemo,
si med seboj pomagamo.
Me ljubimo vse živo,

**vse živo na planetu,
zato nam je lepo,
lepo na širnem svetu,
zato nam je lepo,
lepo na širnem svetu.**

- ZRAKEC: Ko stopita na prag Simonove kočice, potrkata in počakata, da striček zakliče:
- STRIČEK SIMON: Kdo si, ki prihajaš na obisk, pokaži se, da vidim te, oglasi se, da slišim te, da s tabo se pogovorim in te skromno pogostim.
- DEDEK: Dober dan, dober dan, midvá sva, kot vsak dan: dedek Mirko in kužek Lužek, hov, hov!
- KUŽEK:
STRIČEK SIMON: Potem pa kar naprej in dobrodošla.
Glasba
- ZRAKEC: Lužek kmalu priteče iz stričkove kočice in na jasi preganja živali, lula in vohlja naokrog. Ko se dedek Mirko in njegov prijatelj Simon naklepetata, se poslovita. Dedek Mirko pokliče kužka Lužka in že se vračata proti domu.
- DEDEK: Kužek Lužek, pridi, vrnila se bova. Ja, kje se vendar potepaš? Ti prijateljček moj, dolgouhi, kratkorepi, dolgonogi potepušček, mar ni lačen tvoj trebušček?
- KUŽEK: Pa še kako, ampak prej mi še povej, kje živi sovica Uhica, nikoli je ne srečava.
- DEDEK: Uhica, praviš? Tam gori visoko *kaže v krošnjo drevesa* je duplo globoko, kjer sova kratkouha poje brez posluha, vse prebere, vse posluša, znanja slast okuša. Čez dan prav sladko spi, ponoči leti in hrano lovi, zato je podnevi videti ni.
- DEDEK, KUŽEK*
Glasba
- ZRAKEC: Nekega dne pa je dedek Mirko zbolel. Tako ga je bolel hrbet, da ni mogel na pot. Ko je prebral časopis, je milo pogledal kužka Lužka in rekel:
- DEDEK: Kužek Lužek, danes hrbet me boli, da bi hodil v gozd, mi bolečina ne pusti. Kaj ... če ... tebe pošljem? Bi bil poštar za en dan?

KUŽEK: Bil, bil! Hov, hov, hov!
 Saj pot, tja in domov, poznam,
 po navodilih tvojih vedno se ravnam.
 Poleg tega sem dovolj junaka,
 da ne prestraši me ovira vsaka.
 Jaz bom poštar, poštar, poštar. *Poskakuje*
 Poštar za en dan.

DEDEK: Potem pa brž na pot.
 Hitro steci v gozd,
 ne ustavljaljaj se po poti,
 živali drugih nič ne moti,
 le časopis oddaj,
 Simona pozdravi s hov
 in pohiti brž nazaj domov!

KUŽEK: Hov, hov, hov!
Glasba

ZRAKEC: Kužek Lužek je z gobčkom zgrabil časopis in
 stekel proti gozdu. Sklenil je ubogati dedka Mirka.
 Toda v gozdu je bilo tako lepo! Ko je narahlo
 zavel veter, ga je objelo na desetine vonjav. Kako
 je vse dišalo! Vohal je in vohal.

KUŽEK: Hov, hov, kako vse diši!
 ZRAKEC: In kako se je vse premikalo! Tu je zavalovila veja,
 tam se je sklanjala podrast, še travna bilka v
 bližini se je upogibala. Ko jo je pogledal od blizu,
 ga je požgečkala po smrčku, a je kljub temu
 opazil, da se po njej vzpenja nekakšen hrošč in jo
 pošteno stresa, saj je pretežek za njeno drobno
 zeleno telesce.

KUŽEK: Hov, hov, kako vse živi!
 ZRAKEC: Pa kakšne glasove je slišal! Veje so zapele, ko je
 skoznje zaplesal veter. Vsake toliko je počila suha
 vejica, ko je nanjo previdno stopila noga živali, ki
 se je skrivala. V daljavi je zapela ptička, nedaleč
 stran je žuborel potoček.

KUŽEK: Hov, hov, kako vse šumi, poje, žubori,
 ZRAKEC: lepo in svobodno živi! *pleše*
 Kužek Lužek je vsako žival pozdravil, zraven pa
 še kaj dodal. Imel je namreč grdo navado, da je
 vsako živalico malo pojezil. Ni bilo iz hudobije ...
 Hotel je samo malo ponagajati. Živali so bile
 užaljane, njemu pa ni bilo za mar, ti lumpek, ti!

KUŽEK: Ti, lisica Mica, si tatica!
 Hov, hov!

ZRAKEC: Ko je to rekel, mu je iz gobčka padel časopis, a
 kužek Lužek je bil tako razigran, da tega sploh ni
 opazil, tekel je dalje in vse oblajal.

KUŽEK: *veverički* Ti, veverička Marička,
 si kot orehova potička!
 Hov, hov!

KUŽEK: *sraki* Sraka Sraka,
ti si prava spaka!
Hov, hov!

KUŽEK: *čebeli* Čebela Bečela,
ti si debela!
Hov, hov!

KUŽEK: *zajčku* Zajček Zmajček, *posmehljivo*
strahopetec – kam bežiš?
Vsega se bojiš. Hov, hov!

KUŽEK: *sovi* Sova ti vseveda,
v glavi tvoji vlada zmeda!
Hov, hov!

ZRAKEC: Kužek Lužek je bil kot omamljen od vonjav, glasov
in premikajočih se senc. Tako sploh ni opazil, da
postaja v gozdu vse temneje, saj skozi vejevje ni
bilo mogoče videti, da se je nebo pooblačilo. Iz
zasanjanosti ob vsej lepoti se je predrami šele, ko
so padle prve kaplje.
Ko se dež je ulil, kužka je trebušček zvil:
Joj, prejoj! Kaj bo s časopisom! Kje pa je časopis?
Čisto sem pozabil nanj. Joj, kje je časopis? se
prijemlje za glavo Kaj poreče striček Simon? Kaj
poreče dedek Mirko? Otroci, otroci, ali vi veste,
kje je časopis? Ne najdem ga, ne najdem.
Otroci kažejo. Končno najde moker kupček.
Joj, saj to ni več časopis, niti čačkopis, ampak
moker kupček! Joj, prejoj! Striček Simon bo danes
brez časopisa. Joj, prejoj, moker sem kot cucek,
grši kot polizan mucek. In kakšna je tema! Saj nič
ne vidim! Tudi dedek Mirko me zdaj že gotovo
pogreša. Zakaj ga nisem poslušal? Zakaj se
nisem ravnal po njegovih nasvetih, kot sem mu
obljubil? Joj, prejoj!

ZRAKEC: Dež je lil kot za stavo. Veter se je zaganjal v
krošnje dreves, da je vse šumelo, cvililo, ječalo.
Še naprej je brez haska taval po gozdu. Da bi si
dajal pogum in pregnal strah, je ponavljal besede,
ki mu jih je pogosto govoril dedek Mirko:

KUŽEK: Kužek Lužek je junak, da nihče mu ni enak.
Kužek Lužek je junak, da nihče mu ni enak.
Kužek Lužek ...*hodi naokrog*
Vse bo še dobro, vse bo še dobro

ZRAKEC: Ko je močno zagrmelo, mu je pod tačkami
naenkrat zmanjkalo tal. Padel je v luknjo (*pod
oder ali pred gledalce*), pravzaprav past, ki jo je
postavil zlobni lovec za kakšno gozdno žival.

KUŽEK: Hov, hov! Hov, hov! Hov, hov! Kaj naj storim?
K sreči sem še cel, a kaj naj naredim?

ZRAKEC: Pošteno se je prestrašil, a niti za sekundo ni
izgubil poguma. Poganjal se je v breg, da bi

splezal iz luknje, vendar je bilo vse zaman, ker je bila zemlja razmočena. Njegovi možgančki so urno kovali načrt za rešitev.

KUŽEK: Hov, hov! Kužek Lužek je junak, je junak ... Moje sive celice v možganih že meljejo, že meljejo ... Uf, dva načrta že imam. Prvi načrt: poklical bom na pomoč gozdne živali, čeprav mi je malo nerodno, saj sem se jim še malo prej posmehoval. A gotovo mi bodo vseeno pomagale. Če pa ne bodo hotele, bom potreboval še rezervni načrt. *Se popraska po čelu.*

ZRAKEC: Po rezervnem načrtu naj bi toliko časa kopal zemljo okrog sebe in jo spravljal na kup pod tačke, da bi se ta prej ali slej toliko zvišal, da bi lahko skočil s kupa na rob luknje. Tudi če bo trajalo vso noč!

KUŽEK: Kužek Lužek je junak, je junak ... Saj sem vendar junak, ne bom se ustrašil nevihte. Kaj potem, če bom moker! In dedek me bo razumel. Ne bo se pretirano jezil, tudi če bom prišel domov pozno ali celo jutri. Škoda le, da mu bom povzročil veliko skrbi. Kužek Lužek je junak, je junak ...

ZRAKEC: *proti otrokom* Joj, joj, saj že tema, strah me grabi, kaj bom zdaj? Otroci, bi vi na njegovem mestu obupali? *Otroci zakričijo: »Ne«.* Tako je prav; vedno se najde rešitev.

SRAKA: Tudi tokrat se je pojavila! V vejevju nad kužkom je zagostolela ptička. Čeprav se je zaradi nevihte komaj kaj slišalo, je razbral naslednje besede:

SRAKA: Kužek Lužek, si to ti?
Kaj vendar s tabo se godi?
Mar kličeš na pomoč?
Kaj ne vidiš, da je noč?
Zunaj je temá,
vse živali so doma,
čemu bi tebi pomagale,
ko pa si jih žalil,
da so od presenečenja obstale?

KUŽEK: *pohlevno* Saj nisem mislil prav zares,
le rime sem postavil vmes,
da je lepo zvenelo
in mi srcu zapelo. Hov, Hov!

SRAKA: Pa naj ti bo, ker si še mlad,
za tabo komaj ena je pomlad!
Glasno Halo, halo!
Kličem živali na pomoč!
Res je temna noč,
a naš znanec kužek Lužek
otožno laja laja hov, hov, hov,
zdaj ne more več domov.

V past je padel in trpi.
Vse zamere pozabite,
brž vsi k meni prihitite
in sosede pripeljite,
iz kotanje ga rešite.
ZRAKEC: So živali prihitele
in razmišljati začele.
Zamisli je bilo obilo,
kar kaže na možgančkov silo:
*Živali zlezejo na najnižjo vejo, ki se od njihove
teže tako zelo prikloni, da seže v luknjo. Kužek
Lužek jo zgrabi s prednjimi tačkami, z zadnjimi pa
se prigrebe na vrh.*
ŽIVALI: Rešen je, rešen. Čiv, čiv! še drugi živalski glasovi
Čeprav je kriv,
samo da je še živ - živ, živ!

Glasba
ŽIVALI song 1
(z dodatkom)

***Kužek Lužek je junak,
da nihče mu ni enak.
Hitro teče in beži,
sem in tja še lužico spusti,
za poštarja pa ni,
hi- hi, hi-hi, hi- hi!
Za poštarja pa ni.***

KUŽEK: Hvala, hvala, hvala, moj poklon!
Oprostite za žalitve,
saj nisem mislil prav zares,
krive so le rime,
ki sem jih natrosil vmes.
Nikoli več ne bom tako ravnal,
vedno vas bom spoštoval.
Zdaj pa, hav, hav, hav,
vse je prav,
le da v tej temi
domov ne najdem več poti.
SOVICA: Nič zato, to ni hudo.
Nad tabo poletim do roba gozda,
potem se znajdeš sam – bo šlo tako?
KUŽEK: Bo, bo. Hvala, sovica Uhica, za vse.
Te usluge ne pozabim,
na sokec jutri te povabim.
Prinesem še potico
Za lisico Mico
In lešnikov za veverico.
Hov hov! Že grem domov!

3. slika
PRED DEDKOVO HIŠKO

Ko se Lužek vrne domov, ga dedek Mirko že čaka

KUŽEK: *pred hišo z brisačo v roki. Brž ga obriše.*
Oprosti, dedek Mirko,
nalogo poštarja
sem bolj slabo opravil,
v godljo sem se spravil,
le kako bom to popravil?
žalostno Hov, hov!

DEDEK: Nič ne maraj zdaj za to,
samo da si doma.
Se jutri vse pomeniva,
požuga s prstom, poudarkom
se še za kazen zmeniva.
Opoldne Simona obiščeva
In mimogrede še past raziščeva.
Vsem poveva zanjo,
da še kdo ne pade vanjo.
Jutri bo zelo toplo
in vse bo spet lepo.

DEDEK: *proti otrokom* Vi, otroci, pa domov,
starše ubogajte in rastite veselo,
da življenje vas bo rado imelo! *Vsi mahajo v pozdrav.*

Glasbena pasaža.

ZASTOR